WYTYCZNE PRZYGOTOWANIA PLIKÓW

Druk kolorem białym (White)

Dotyczy: przygotowania warstwy bieli do druku UV — biały nadruk, podkład pod kolor, samodzielny biały wydruk

1. Zasada ogólna

Biel przygotowujemy **zawsze tak samo, niezależnie od efektu końcowego**: jako osobny kolor spotowy nałożony na grafikę w trybie nadruku (overprint). Grafik przygotowuje jedną, poprawną warstwę bieli. **To, czy biel zostanie wydrukowana pod kolorem, czy na kolorze, ustala operator na podstawie opisu zamówienia — nie jest to zadanie grafika i nie wynika z pliku.**

Dlatego kluczowe jest, żeby w opisie zamówienia znalazła się informacja, jaki efekt ma być osiągnięty (patrz punkt 7).

2. Utworzenie koloru spotowego (Illustrator)

1. Okno → **Próbki (Swatches)** → menu panelu → **Nowa próbka**
2. **Nazwa: White** — dokładnie tak, wielkość liter ma znaczenie.
3. **Typ koloru: Spot (Dodatkowy)**
4. Tryb koloru: CMYK, zalecane **100% Cyan (100/0/0/0)** — dobrze widoczna na podglądzie i czytelna dla grafika. **Kolor roboczy spotu nie ma znaczenia dla druku** — RIP rozpoznaje biel po nazwie White, nie po wyglądzie. Kolor roboczy służy wyłącznie temu, żeby grafik widział biel na ekranie.

Analogicznie w **InDesign**: Próbki → Nowa próbka koloru → Typ: Dodatkowy → nazwa White.

W **Photoshopie** bieli spotowej nie przygotowujemy — plik rastrowy nie niesie czytelnej dla RIP-a warstwy spot. Biel przygotowujemy w Illustratorze lub InDesign.

3. Nadanie atrybutów warstwie bieli

- Elementy, które mają być zadrukowane bielą, **zamień na krzywe i wypełnij** kolorem spotowym White.
- **Zalecamy unikać obrysów (stroke).** Obrys w kolorze spot bywa źródłem błędów przy separacji i przy nadruku. Zamiast tego zamień obrys na obiekt (Object → Path → Outline Stroke) i wypełnij go spotem White — biel ma być zawsze wypełnieniem zamkniętego obiektu, nie atrybutem linii.
- Zaznacz elementy bieli → Okno → **Atrybuty** → zaznacz **Naddrukuj wypełnienie (Overprint Fill)**.
- **Overprint musi być zaznaczony zawsze — bez wyjątku.** Bez niego biel wykasuje spod siebie grafikę CMYK i w miejscu bieli powstanie biała dziura zamiast koloru. To ten sam mechanizm co przy wykrojniku: obiekt spot bez nadruku wycina wszystko, co leży pod nim.

Weryfikacja przed zapisem: Okno → **Podgląd rozbarwień (Separations Preview)**. Musi być widoczna osobna separacja White. Po jej wyłączeniu grafika CMYK pod spodem musi pozostać nienaruszona (nie może zniknąć w kształcie bieli).

4. Struktura warstw

- Osobna warstwa o nazwie **White**, umieszczona **na samej górze** dokumentu.
- Zawiera wyłącznie elementy bieli. Nic więcej.
- Warstwa **odblokowana i widoczna** przy zapisie.

- Grafika CMYK na warstwach poniżej.

Kolejność warstw w pliku (biel na wierzchu) jest wyłącznie porządkowa i ułatwia nam kontrolę. **Rzeczywistą kolejność druku — biel pod kolorem czy na kolorze — ustawia operator w RIP-ie.** Plik ma być identyczny w obu przypadkach.

5. Zasięg, rozmiar i krycie bieli

- **Biel przygotuj 1:1 z grafiką**, dokładnie w rozmiarze i kształcie obszaru, który ma być pokryty bielą.
- **Nie zmniejszaj bieli, nie rób podlewu (choke), nie kombinuj z zawężaniem.** Dopasowanie bieli pod kolor (żeby nie wystawała spod grafiki przy niepasowaniu głowic) robimy automatycznie w RIP-ie. Ręczne zawężanie po stronie grafika koliduje z naszym ustawieniem i psuje efekt.

Krycie bieli — zasada:

- **Do podkładów i nadruków używamy zawsze bieli 100%.** Pełne, jednolite krycie to domyślny i jedyny stan dla standardowego podkładu pod kolor oraz białego nadruku. Grafik oddaje pełną biel — nie obniża procentu w pliku, żeby „na oko" przyciemnić.
- **Jeśli w projekcie potrzebne są efekty lub zróżnicowanie intensywności bieli** — półprzezroczystości, przejścia, gradienty bieli, różne poziomy krycia w obrębie jednej grafiki — **muszą one być fizycznie przygotowane w projekcie, w warstwie White.** To znaczy: gradient spotu White od 100% do 0%, obszary o różnym kryciu jako realne wartości w pliku. Operator nie odtworzy takiego efektu z opisu — intensywność bieli, która ma się różnić w obrębie grafiki, musi wynikać z samego pliku.

Krótko: jednolita biel = zawsze 100%, ustawiamy resztę my. Biel zróżnicowana / efektowa = grafik przygotowuje ją wprost w warstwie White, bo tego nie da się odtworzyć po naszej stronie.

6. Typowe zastosowania (dla orientacji grafika)

Grafik nie decyduje o trybie druku, ale warto rozumieć, po co jest biel:

- **Biel jako podkład pod kolor** — na materiale transparentnym lub kolorowym (plexa, folia przezroczysta, czarne PCV). Bez białego podkładu kolory przeświecają lub gasną. Biel obejmuje wtedy zwykle cały obszar grafiki CMYK.
- **Biel jako nadruk na kolorze** — np. biały tekst, logo lub element na ciemnym materiale. Biel obejmuje tylko te elementy, które mają być białe.
- **Sam biały wydruk** — biała grafika bez CMYK (np. mrożenie szyby, biały napis na szkle). Plik zawiera wyłącznie warstwę White.

We wszystkich trzech przypadkach przygotowanie pliku jest identyczne — różni je tylko to, które elementy pokrywasz spotem White.

7. Opis zamówienia — obowiązkowo

Ponieważ tryb druku ustala operator, w opisie zamówienia / mailu **musi** znaleźć się informacja:

- **jaki efekt ma być osiągnięty** — biel jako podkład pod kolor, biel na kolorze, czy sam biały wydruk,
- **na jakim materiale** drukujemy (transparentny / kolorowy / biały),
- przy materiale transparentnym — **która strona jest licem** (druk od frontu czy zza szkła / folii), bo to odwraca kolejność warstw.

Bez tej informacji nie uruchomimy druku — sam plik nie mówi, co ma się stać z bielą.

8. Zapis pliku

- **PDF/X-4** (zachowuje przezroczystości i kolory spotowe).

- **Wyłącz opcję „Zachowaj możliwości edycji programu Illustrator” (Preserve Illustrator Editing Capabilities)** w oknie zapisu PDF. Pozostawiona włączona osadza w pliku pełne dane robocze Illustratora, co znacząco powiększa plik i bywa źródłem błędów interpretacji spotów i nadruku w RIP-ie. Odznaczenie tej opcji daje czysty, przewidywalny plik produkcyjny.
- **Nie konwertować koloru spotowego White do CMYK** przy eksporcie. Wyjście → Konwersja kolorów: **Bez konwersji**.
- **Nie zaznaczać „Symuluj naddruk” (Simulate Overprint)** — spłaszcza overprint do grafiki i niszczy warstwę bieli.
- Teksty na krzywych.
- Bez znaczników drukarskich.

9. Nazwa pliku

Zalecany format:

```
[Klient]_[Nazwa]_[wymiar]_white.pdf
```

Przykład:
`MuzeumX_Napis-szyba_800x400_white.pdf`
Bez polskich znaków, bez spacji.

10. Checklista przed wysłaniem

- ☐ Spot nazwany dokładnie White, typ: Dodatkowy, kolor roboczy 100% Cyan
- ☐ Elementy bieli na krzywych, wypełnione spotem White (bez obrysów)
- ☐ **Naddruk (Overprint Fill) zaznaczony — zawsze**
- ☐ Podgląd rozbarwień: osobna separacja White, grafika pod spodem nienaruszona
- ☐ Osobna warstwa White na wierzchu, odblokowana
- ☐ Biel 1:1 z grafiką — bez podlewu i zawężania
- ☐ Jednolita biel = 100%; efekty / gradienty bieli przygotowane wprost w warstwie White
- ☐ Teksty na krzywych
- ☐ PDF/X-4, spot niekonwertowany
- ☐ **„Zachowaj możliwości edycji programu Illustrator” wyłączone**
- ☐ „Symuluj naddruk” niezaznaczone
- ☐ **Opis zamówienia zawiera: efekt (pod/na/sam), materiał, strona lica**

PRZYGOTOWANIE PLIKÓW DO DRUKU BIAŁYM: KOMPLETNA ŚCIĄGA DLA GRAFIKA

KROK 1: DEFINIOWANIE KOLORU (SPOT COLOR)

Nazwa: White
(Wielkość liter ma znaczenie!)

Kolor musi nazywać się dokładnie "White". RIP rozpoznaje biel po nazwie...

NEW SWATCH

Nazwa próbki: White
Typ koloru: Dodatkowy (Spot Color)
Tryb koloru: CMYK 100/0/0/0

Kolor roboczy: 100% Cyan (aby był widoczny na białym tle)

KROK 2: ATRYBUTY I WARSTWY

DANGER/WARNING

NADDRUK WYPEŁNIENIA (OVERPRINT FILL) – ZAWSZE!

Zaznacz elementy bieli i w oknie Atrybuty zaznacz "Naddrukuj wypełnienie". Bez tego biel "wytnie dziurę"...

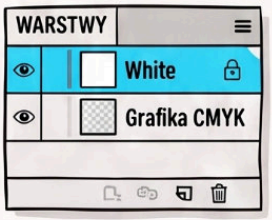

Osobna warstwa "White" na samej górze

Zamień obrysy (Strokes) na obiekty

KROK 3: GEOMETRIA I KRYCIE

Rozmiar 1:1 – bez podlewu (choke). RIP automatycznie dopasuje...

Krycie bieli: Standardowo 100%

Dla podkładów 100%. Gradienty muszą być przygotowane w warstwie White.

KROK 4: WERYFIKACJA I EKSPORT

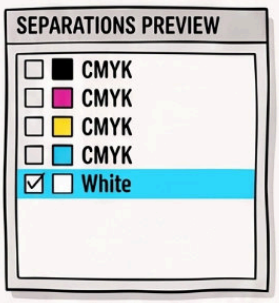

Test: Podgląd rozbarwień. Sprawdź, czy widoczna jest osobna separacja "White"...

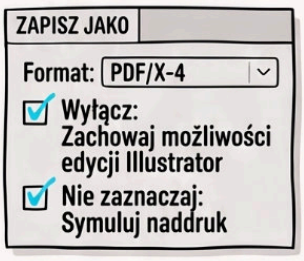

[Klient]_[Nazwa]_[Wymiar]_white.pdf

CHECKLIST KOŃCOWA

- [x] Nazwa spotu: White (Dodatkowy)
- [x] Overprint Fill: Zaznaczony
- [x] Teksty na krzywych i brak obrysów
- [x] PDF/X-4 bez edycji AI
- [x] Opis zamówienia: Efekt, materiał, lico (podklad/nadruk/samodzielny)

Gemini Notebook